

باسمه تعالی

دانشگاه گلستان

شیوه‌نامه برگزاری کرسی‌های ترویجی

مقدمه

هیئت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره در هفدهم بهمن‌ماه ۱۳۸۲ از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی تأسیس شد که هدف اصلی آن، حمایت از گسترش کمی و کیفی برگزاری کرسی‌ها در حوزه‌های مختلف علمی و مساعدت مؤثر در بسط آزاداندیشی و شکل‌گیری جنبش ملی نقد و نظریه‌پردازی در ایران می‌باشد. این هیئت به منظور پیگیری اهداف خود، دانشگاه و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشکده‌ها را دعوت به تشکیل کمیته‌های دستگاہی با ریاست رئیس دانشگاه کرده است.

معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه گلستان بر اساس «آیین‌نامه برگزاری کرسی‌های ترویجی» و «آیین‌نامه کمیته دستگاہی کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره» مصوب دبیرخانه حمایت از این کرسی‌ها ذیل شورای عالی انقلاب فرهنگی و نیز «ضوابط صدور گواهی برای کرسی‌های ترویجی» ابلاغی ۱۴۰۳/۵/۲۸ دبیرخانه هیات حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، شیوه‌نامه حاضر را به منظور ایجاد وحدت رویه در برگزاری کرسی‌ها در دانشگاه گلستان، تدوین و ارائه کرده است.

ماده ۱: تعاریف

کرسی: مسندی علمی است متشکل از صاحب‌نظران و متخصصان تراز اول یک حوزه تخصصی که با تأیید شورای علمی هیئت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره فعالیت می‌کنند.

کرسی ترویجی: به کرسی‌های علمی اطلاق می‌شود که صاحب‌نظران در یک جلسه به صورت عرضه (ارائه یافته‌های تازه علمی و پژوهشی) و نقد یک ایده علمی یا مناظره به ارائه نظرات خود می‌پردازند. در نهایت نظرات صاحب‌نظران در کرسی عرضه و نقد ایده علمی توسط دو ناقد (داخلی، خارجی) و در مناظره توسط طرف مقابل، نقد می‌شود و بدون داوری یا نمره‌دهی به پایان می‌رسد.

کرسی ارائه و نقد ایده علمی: یک تلاش نوآورانه، روشمند و منطقی برای ارائه یک دیدگاه علمی جدید در یک مساله علمی به همراه ارزیابی و سنجش نقاط ضعف و قوت آن با هدف کمک به اصلاح و بهبود آن ایده **کرسی مناظره:** یک مذاکره و مباحثه رو در رو، روشمند و منطقی میان دو صاحب‌نظر که به گونه‌ای نقادانه، دیدگاهها و نظریات یکدیگر را درباره موضوع خاصی با رعایت آداب علمی به چالش می‌کشند.

ناقدان: به استادان و متخصصان رشته علمی خاص اطلاق می‌شود که به پیشنهاد کارگروه تخصصی و تصویب کمیته دستگاہی تعیین و وظیفه نقد علمی مدعاهاى مطرح شده در اجلاس‌های کرسی را عهده‌دار هستند.

داوران: به استادان و متخصصان رشته علمی خاص اطلاق می‌شود که به پیشنهاد کارگروه تخصصی و تصویب کمیته دستگاهی تعیین و وظیفه ارزیابی علمی کرسی برگزار شده را عهده‌دار هستند.

شورای نظریه‌پردازی: عبارتست از «کمیته دستگاهی کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره» که مطابق آیین‌نامه کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره تشکیل می‌شود و در این شیوه‌نامه به اختصار، «شورا» خوانده می‌شود.

کارگروه تخصصی: مجموعه‌ای متشکل از اعضای هیئت علمی متخصص جهت ارزیابی علمی و تخصصی طرح نامه‌های ارائه شده.

ماده ۲: اعضا و وظایف شورا (کمیته دستگاهی)

۲-۱- اعضای شورا عبارت‌اند از:

- رئیس دانشگاه (رئیس شورا)
- معاون پژوهش و فناوری دانشگاه (نایب رئیس)
- رابط اعضای هیئت علمی در کمیته دستگاهی (دبیر)
- مسئول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه یا نماینده وی (عضو)
- رؤسای دانشکده‌ها (عضو)
- کارشناس کرسی‌ها

تبصره ۱: در صورت نیاز و به تشخیص اعضای شورا، می‌توان از اعضای هیئت علمی حائز تجربه و سوابق علمی در برخی جلسات شورا به عنوان عضو مدعو دعوت نمود.

تبصره ۲: دبیر شورا به پیشنهاد کمیته دستگاهی و انتخاب معاون پژوهش و فناوری از اعضای هیات علمی تعیین شده و حکم وی توسط ریاست دانشگاه صادر خواهد شد.

۲-۲- مهم‌ترین وظایف شورا به شرح زیر است:

- بسط و گسترش فرهنگ نواندیشی و نوآوری دانش در مراکز علمی و پژوهشی
- گفتمان‌سازی، بسترسازی و تمرین نقد علمی، مناظرات علمی و نظریه‌پردازی
- گسترش فضای عقلانیت و نهادینه‌سازی فرهنگ تضارب آراء
- ترویج نشاط علمی و شجاعت نوآوری، نقد، مناظره و نظریه‌پردازی
- توانمندسازی گروه‌های آموزشی و دانشکده‌ها در برگزاری کرسی‌های علمی
- توجه به مساله محوری، نیازمحوری، و تولید دانش نوین و سودمند
- سیاست‌گذاری، تعیین و تصویب برنامه‌های اجرایی در راستای برگزاری کرسی‌ها
- نیازشناسی تخصصی در حوزه‌های علمی مختلف مرتبط با دانشگاه
- کاربردی کردن علوم در قالب کرسی‌های ترویجی
- جهت‌دهی رساله‌ها و پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی به سمت نظریه‌پردازی و نوآوری در راستای حل اهم مشکلات جامعه و کشور
- تعیین برنامه‌های تشویقی برای توسعه کرسی‌های ترویجی، نظریه‌پردازی، نقد و مناظره
- پیشنهاد و تصویب بودجه سالانه برای برگزاری کرسی‌ها به هیئت رئیسه دانشگاه شامل هزینه‌های تبلیغ، برگزاری جلسه، حق الزحمه مدیر و ناقدان جلسه، تهیه و ارسال مستندات و گواهی‌ها

- تصویب و تأیید نهایی طرح‌نامه/ موضوعات ارسالی بر اساس دستورالعمل ابلاغی و در راستای تولید علم
- نظارت بر حسن برگزاری کرسی‌ها
- ارائه گزارش‌های دوره‌ای با فاصله حداکثر شش ماهه به دبیرخانه هیئت

ماده ۳: اعضا و وظایف کارگروه تخصصی

- ۳-۱- اعضای کارگروه تخصصی عبارتند از: دبیر کمیته دستگاہی، معاونین پژوهشی دانشکده‌ها.
- تبصره ۱: صدور حکم اعضای کارگروه تخصصی به مدت ۲ سال توسط رئیس دانشگاه انجام خواهد شد.
- تبصره ۲: کارگروه در صورت نیاز در بررسی هر موضوع تخصصی از عضو متخصص در آن موضوع دعوت می‌نماید.
- ۳-۲- مهم‌ترین وظایف کارگروه تخصصی به شرح زیر است:
 - بررسی طرح‌نامه‌های ارائه شده
 - پیشنهاد داوران و ناقدان مربوط به هر طرح

ماده ۴: انواع طرح‌نامه‌ها:

- طرح‌نامه‌ها به دو صورت «عادی» و «فوق‌العاده» قابل ارائه است
- ۴-۱- طرح‌نامه‌های عادی، طرح‌نامه‌هایی است که در موضوعات علمی متداول و در راستای فعالیت‌های علمی و پژوهشی متقاضی تا قبل از شروع هر نیمسال تحصیلی به مدیر گروه ارائه می‌شود.
- این طرح‌نامه‌ها تا پایان هفته اول نیمسال آموزشی از جهت «انطباق با فعالیت‌های پژوهشی استاد مربوطه» و سایر شرایط لازم برای برگزارکننده کرسی، از سوی مدیر گروه مربوطه بررسی و به دبیرخانه کرسی‌ها ارسال می‌شود.
- دبیر کرسی به محض دریافت طرح‌نامه، آنها را از جهت رعایت شرایط شکلی لازم بررسی نموده و در صورت وجود نواقصی در طرح، جهت اصلاح به متقاضی عودت می‌دهد.
- طرح‌های کامل یا تکمیل‌یافته، در هفته دوم هر نیمسال تحصیلی در کارگروه تخصصی از جهت «شرایط علمی لازم» مورد بررسی قرار گرفته و یکی از این تصمیمات اتخاذ خواهد شد: الف) تأیید طرح‌نامه، تهیه لیست ناقدان و داوران پیشنهادی و ارسال آن به شورا، ب) رد طرح‌نامه و ارسال دلایل رد به داوطلب، ج) پیشنهاد انجام اصلاحات در عنوان یا محتوا و بازگرداندن آن به داوطلب.
- در صورت مقرر نمودن اصلاحات، داوطلب یک هفته فرصت دارد ضمن انجام اصلاحات مدنظر، طرح‌نامه را برای بررسی مجدد به کارگروه تخصصی ارسال نماید.
- کارگروه تخصصی موظف است در هفته سوم ترم چنانچه طرح‌نامه اصلاحی در دستور کار بوده مجدداً جلسه تشکیل داده و نسبت قبول یا رد طرح‌نامه اصلاح شده اتخاذ تصمیم نماید.
- در هفته چهارم ترم، شورای نظریه‌پردازی برگزار خواهد شد و نسبت به «انطباق طرح‌نامه با اهداف کلان کرسی‌ها» و نیز «تأیید داوران و ناقدان پیشنهادی»، بررسی و اعلام نظر خواهد کرد.
- چنانچه بررسی کلیه طرح‌ها در یک جلسه مقدور نباشد، جلسه تجدید خواهد شد. در صورت رد طرح‌نامه، داوطلب فرصت خواهد داشت در صورت تقاضا توضیحات و دفاعیات کتبی یا شفاهی خود را در جلسه بعدی کمیته ارائه نماید.
- ۴-۲- طرح‌نامه فوق‌العاده طرح‌نامه‌ای است که در موضوعات روز و جاری جامعه و در راستای تخصص و یا زمینه‌های پژوهشی متقاضی ارائه شده است. با توجه به فوریت و تازگی موضوع، دبیر موظف است ترتیبی اتخاذ نماید تا

ظرف حداکثر ده روز نسبت به بررسی و تصویب طرح نامه های مذکور اقدام شده و ظرف ده روز از زمان تصویب، کرسی مربوطه برگزار گردد.

ماده ۵- ویژگی های کرسی

۵-۱- کرسی های ترویجی از لحاظ شکلی باید دارای شرایط زیر باشند:

- عنوان و محتوای کرسی باید بدیع و نوآورانه باشد
 - موضوع کرسی باید شفاف، ساده و بدون پیچیدگی بیان شود. از به کار بردن واژگان، عبارات و تعابیر مبهم و دوپهلوی خودداری شود.
 - درخواست برگزاری کرسی باید در فرم های مشخص و به صورت کامل تکمیل گردد
 - موضوع کرسی باید با رشته و تخصص متقاضی تناسب داشته باشد
- تبصره ۱- این شرایط باید ابتدائاً توسط مدیر گروه مربوطه و سپس کارگروه تخصصی تایید گردد.
- ۵-۲- کرسی های ترویجی از لحاظ محتوا باید منطبق با یکی از اهداف زیر باشد:
- ترویج و توسعه مأموریت های پژوهشی دانشگاه گلستان به عنوان دانشگاه جامع استان در راستای تبیین مسائل روز و حل مشکلات جامعه
 - تولید دانش بومی، فنی و مباحث بدیع علمی در حوزه تخصصی متقاضی
 - مطالعات بین رشته ای و میان رشته ای نوآورانه
 - بررسی علمی و نظریه پردازی پیرامون مسائل روز جامعه، کشور و عرصه بین المللی
- تبصره ۲- این شرایط باید توسط شورای نظریه پردازی تایید گردد.
- ۵-۳- عنوان و موضوع کرسی ترویجی می تواند برگرفته از برون داده های پژوهشی ارزیابی شده مستقل از یکدیگر توسط متقاضی در یک حوزه مطالعاتی باشد. برون داد شامل مقالات منتشر شده در نشریات معتبر وزارتین، کتاب ها، طرح های پژوهشی و مقالات ارائه شده در همایش ها یا به صورت تلفیقی از این موارد است. در این صورت عنوان و محتوای کرسی ترویجی باید با مجموعه برون داده ها هم پوشانی کمتر از ۲۵ درصد داشته باشد که این مسأله باید به تأیید داوران برسد.
- ۵-۴- هر طرح نامه تنها توسط یک نفر تهیه می شود و در صورتی که توسط چند نفر ارائه شود امتیاز آن طبق آیین نامه ارتقای اعضای هیئت علمی تعیین خواهد شد.
- ۵-۵- برای ارائه کرسی منفرد از برون داده های پژوهشی مشترک، لازم است متقاضی رضایت همکاران را گرفته و بصورت مکتوب به همراه طرح نامه ارسال نماید.

ماده ۶: داوران و ناقدان کرسی

- ۶-۱- هر کرسی بایستی دارای حداقل دو داور با رتبه دانشیاری و بالاتر و یا سطح چهار حوزه علمیه باشد که یکی از آنها به عنوان ناقد نیز معرفی گردد. همچنین ناقد دوم دارای مدرک دکتری یا حداقل سطح 3 تخصصی حوزه باشد. داوران و ناقدان باید تخصص لازم را در موضوع طرح نامه داشته باشند.
- ۶-۲- داور یا ناقد نباید استاد راهنما یا مشاور رساله دکتری متقاضی یا همکار وی در برون داد پژوهشی موضوع بند ۵-۳ باشد. همچنین حداقل یکی از داوران و ناقدین خارج از دانشگاه ارائه دهنده طرح نامه باشد.

۳-۶- مهم‌ترین وظایف ناقدان عبارت است از:

- مطالعه و بررسی طرح‌نامه پیش از برگزاری جلسه به منظور ارزیابی و آگاهی دقیق از محتوای طرح‌نامه و تدوین چارچوب علمی جهت نقد طرح‌نامه
- نقد درونی محتوا (نقدی است که در آن، معیار و مبنای نقد یعنی عناصر درونی محتوا، اعم از ساختار، معنا، زبان و روش‌شناسی در ارتباطی متقابل، منسجم و همبسته با یکدیگر ارزیابی می‌شوند)
- نقد بیرونی محتوا (نقدی است که محتوا را بر مبنای روابط بیرونی آن و تأثیراتی که از عوامل خارجی پذیرفته، ارزیابی می‌کند. در این‌گونه نقد روابط محتوا با نگارنده، زمان، مکان، محیط، تاریخ و جامعه و فرهنگ بررسی و تحلیل می‌شود. به تعبیر دیگر نقد بیرونی معطوف به ارزشیابی ماهیت محتوا است)
- اعلام نظر مکتوب و تفصیلی در خصوص ابهامات و اشکالات وارد بر طرح به دبیرخانه بعد از ارائه کرسی بر اساس فرم ارائه شده
- ارزیابی و امتیازدهی به کرسی برگزار شده بر اساس فرم ارائه شده

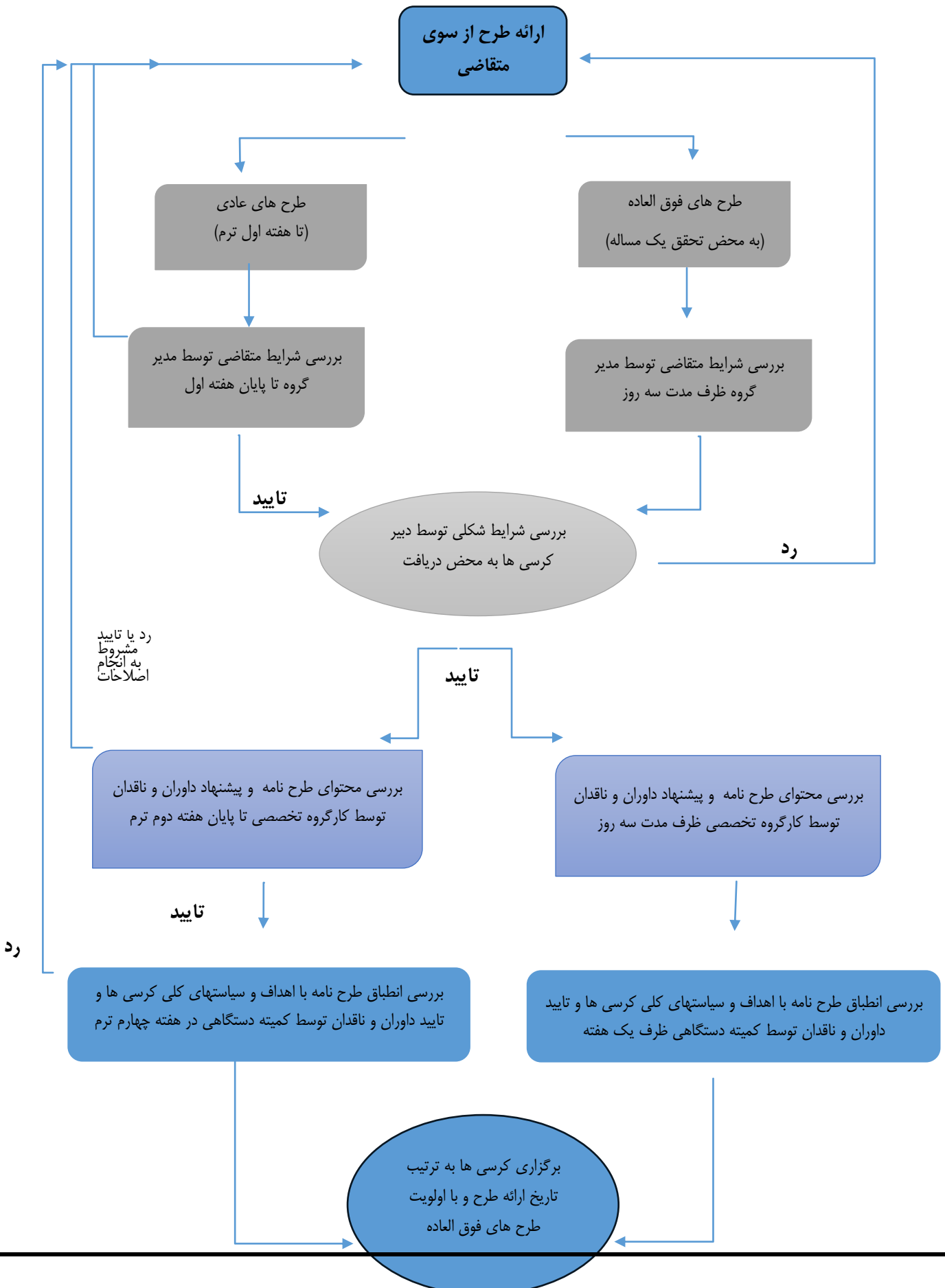
ماده ۷: برگزاری جلسه کرسی

۱-۷- اعضای اصلی شرکت کننده در جلسه کرسی عبارتند از:

- ارائه‌دهنده کرسی
 - داوران/ناقدان داخلی و خارجی
 - مدیر جلسه (دبیر شورا یا نماینده وی)
- تبصره ۱: جلسات کرسی می‌باید به صورت حضوری برگزار شود و در صورت انتخاب ناقد خارجی از سایر استان‌ها، این ناقد می‌تواند به صورت مجازی و برخط در جلسه حضور داشته باشد.
- تبصره ۲: حضور سایر اعضای هیئت علمی، کارشناسان خارج از دانشگاه و دانشجویان دانشگاه در جلسه کرسی آزاد است. به افرادی که در کرسی مشارکت فعالانه داشته و از مزایای مادی و امتیازات دیگری به واسطه این همکاری برخوردار نشده‌اند، امتیاز فرهنگی تعلق می‌گیرد.
- ۲-۷- یک نسخه از کلیه مکاتبات در فرآیند ارائه و داوری کرسی‌ها می‌بایست توسط دبیر به دبیرخانه کرسی‌ها ارسال گردد. حداکثر سه هفته قبل از برگزاری جلسه کرسی ترویجی، زمان و مکان آن به صورت کتبی به دبیرخانه کرسی‌ها واقع در معاونت پژوهش و فناوری اعلام گردد.
- ۳-۷- مدیر جلسه، ضمن اداره جلسه کرسی می‌بایست به جمع‌بندی مطالب، تهیه و تکمیل فرم گزارش پرداخته و کلیه مستندات را حداکثر یک هفته پس از برگزاری به کارشناس کرسی‌ها تحویل دهد.
- ۴-۷- کلیه امور اجرایی (اعم از هماهنگی‌های لازم جهت برگزاری کرسی، رزرو سالن، اطلاع‌رسانی کرسی ترویجی، طراحی پوستر، بنر و ارسال مستندات کرسی برگزار شده و آمار ماهیانه کرسی‌های برگزار شده به دبیرخانه هیئت حمایت) برعهده کارشناس کرسی‌ها است.
- ۵-۷- سایر شرایط و ضوابط برگزاری کرسی‌ها لازم است بر اساس آیین‌نامه برگزاری کرسی‌های ترویجی مصوب دبیرخانه هیئت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره اجرایی شود از جمله:
- الزامات اجرایی (بند ۵ ماده ۲)
 - فرآیند برگزاری کرسی عرضه و نقد دیدگاه علمی (بند ب ماده ۳)
 - ثبت و مستندسازی (ماده ۵)

ماده ۸: فرایند ارائه و داوری کرسی

۸-۱- فرایند ارائه و ارزیابی کرسی در قالب نمودار زیر می‌باشد.

تایید

ماده ۹: هزینه برگزاری کرسی‌های ترویجی

۹-۱- بعد از برگزاری کرسی ترویجی و ارسال مستندات به دبیرخانه کرسی‌ها، حق الزحمه ناقدان و مدیر جلسه با اعلام معاون پژوهش و فناوری به معاون اداری و مالی دانشگاه، به حساب ایشان واریز شده و هزینه های برگزاری توسط کارپرداز حوزه معاونت پژوهش و فناوری پرداخت می‌شود.

۹-۲- به ناقدان و مدیر جلسه حق الزحمه بابت فعالیت پژوهشی پرداخت می‌شود. ملاک محاسبه حق الزحمه هر سال بر اساس تعداد کرسی ها و میزان مشارکت اعضای هیئت علمی، توسط کمیته دستگامی تعیین می‌شود. در صورت عدم تعیین این ملاک، جدول زیر مدنظر قرار خواهد گرفت.

ملاک محاسبه حق الزحمه	سمت	
۳/۵ ساعت حق التدریس بر اساس حکم کارگزینی	عضو هیئت علمی	ناقد
۳/۵ ساعت حق التدریس برای مدرک معادل کارشناسی ارشد برابر مربی پایه یک و برای مدرک معادل دکتری برابر استادیار پایه یک	دارای مدرک حوزوی	
۲ ساعت حق التدریس بر اساس حکم کارگزینی		مدیر جلسه

این شیوه نامه در ۹ ماده در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۵ در کمیته دستگامی کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره دانشگاه گلستان به تصویب رسید و در جلسه مورخ ۱۴۰۳/۸/۲۲ کمیته دستگامی بر اساس شرایط جدید ابلاغی مورد بازنگری قرار گرفت. تصمیمات نهایی برای هر آنچه در این شیوه نامه به صراحت ذکر نشده است، تابع نظام نامه و آیین‌نامه های مصوب هیئت حمایت از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره ذیل شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد بود و معیار نهایی در اختلافات احتمالی قوانین و ضوابط، نظام نامه و آیین نامه های فوق الذکر خواهد بود.